

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 84/08-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť S. A., S., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 46/2007 z 28. júna 2007, uznesením Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 3 Nt 12/06 z 28. novembra 2006, rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 2 T 110/00 z 1. marca 2005 a uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 To 85/05 zo 7. júla 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť S. A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. augusta 2007 doručená sťažnosť S. A., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. F., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením

Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 46/2007 z 28. júna 2007, uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Nt 12/06 z 28. novembra 2006, uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 85/05 zo 7. júla 2005 a rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 110/00 z 1. marca 2005.

Sťažovateľ uviedol, že 30. mája 2006 podal okresnému súdu návrh na obnovu konania vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 110/00, keď bol odsúdený pre trestný čin zneužitia právomoci verejného činiteľa spolupáchatel'stvom podľa § 9 ods. 2, § 158 ods. 1, písm. a) Trestného zákona. Okresný súd uznesením sp. zn. 3 Nt 12/06 z 28. novembra 2006 jeho návrh zamietol podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku. Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol krajský súd 28. júla 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tos 46/2007 tak, že sťažnosť zamietol podľa § 193 ods. 1, písm. c) Trestného poriadku. O veci rozhodoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý 9. októbra 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tdo 35/2007 odmietol podané dovolanie sťažovateľa podľa § 382 Trestného poriadku.

Sťažovateľ uviedol, že konajúce súdy nedostatočne vyhodnotili ním predložené dôkazy, ktoré odôvodňovali obnovu konania a ktorými preukazoval, že už v pôvodnom konaní, v ktorom bol odsúdený, sa konajúce súdy nedostatočne vysporiadali s predloženými dôkazmi. Tvrdil, že mu nie sú známe dôkazy, ktoré by boli v zmysle zásady ústnosti, bezprostrednosti a kontradiktórnosti predložené a vykonané okresným súdom na hlavnom pojednávaní a ku ktorým by sa mohol vyjadriť ešte pred vynesení rozsudku okresným súdom, na základe ktorých bol po zrušení oslobodzujúceho rozsudku zo 14. februára 2002 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 110/00 v predmetnej veci odsúdený za spáchanie trestnej činnosti za absolútne nezmenenej dôkaznej situácie rozsudkom okresného súdu z 1. marca 2005. Doteraz mu nie je známe ani to, na základe akých dôkazov krajský súd zamietol jeho odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu a z akých dôkazov tento súd vychádzal. Poukázal pritom aj na rozporné výpovede svedkov. Navyše, o odôvodnení rozsudku sa dozvedel až z písomného vyhotovenia uznesenia a nemohol sa k tomu vôbec vyjadriť. Vzhľadom na pochybenia konajúcich súdov vo veci zistenia skutkového stavu a vyhodnotenia dokazovania sťažovateľ tvrdil, že bol porušený čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2

ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v jeho neprospech, napadnuté rozhodnutia sú nezákonné, a preto navrhol, aby ústavný súd vyniesol tento nález:

„1. Postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave, vo veci vedenej pod č. k. 2 Tos 46/2007 zo dňa 28. júna 2007 a Okresného súdu Bratislava II., vo veci vedenej pod č. k. 3 Nt 12/06 zo dňa 28. 11. 2006 o obnove konania a v konaní ktoré mu predchádzalo postupom a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II. č. k. 2 T 110/00 zo dňa 1. 3. 2005 a Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 To 85/05 zo dňa 7. júla 2005 bolo porušené základné právo S. A. na súdnu a inú právnu ochranu aby jeho záležitosť spravodlivo, bola prerokovaná nestranným súdom, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom, a aby sa mohol domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nestrannom súde zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd Bratislava II. je povinný S. A. zaplatiť finančné zadosťučinenie v sume 7 800 (sedemtisícosemsto), - Sk do dvoch mesiacov o právoplatnosti tohto nálezu.

3. Zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Tos 46/2007 zo dňa 28. júna 2007, uznesenie Okresného súdu Bratislava II. č. k. 3 Nt 12/06 zo dňa 28. 11. 2006 a uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 To 85/05 zo dňa 7. júla 2005, rozsudok Okresného súdu Bratislava II., č. k. 2 T 110/00 zo dňa 1. 3. 2005 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ by vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava II. aby vo veci konal a rozhodol.

4. S. A. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 6 296 (šesťtisícdeväťdesiatšesť), - Sk (...), ktorú je Okresný súd Bratislava II. a Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. L. F. (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Jednou z podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, t. j. v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Sťažovateľ sťažnosťou žiada zrušiť aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 110/00 z 1. marca 2005 a uznesenie krajského súdu sp. zn. 2 To 85/05 zo 7. júla 2005.

Nebolo sporným, že tieto rozhodnutia sa stali právoplatnými ešte v roku 2005 a sťažovateľom boli napadnuté návrhom na obnovu konania.

Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu podaná 31. augusta 2007, teda zjavne po zákonom stanovenej lehote, a preto ju ústavný súd odmietol ako podanú oneskorene. Pretože o opravnom prostriedku sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 2 T 110/00 rozhodoval krajský súd ako súd odvolací, ústavný súd odmietol sťažnosť aj pre nedostatok právomoci.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť (I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3 Nt 12/06 a sp. zn. 2 Tos 46/07.

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou na zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane stanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (mutatis mutandis I. ÚS 56/01).

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 10/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštitúciou vo veci patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa taký návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitosti zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým podmienkam, ktoré na konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci všeobecných súdov je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou (I. ÚS 74/02, I. ÚS 115/02, I. ÚS 46/03).

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecného súdu, pri predbežnom prerokovaní bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecného súdu (v danom prípade krajského súdu) vo veci sťažovateľa sú zlučiteľné s citovanými článkami ústavy a dohovoru.

Krajský súd v odôvodnení rozhodnutia sp. zn. 2 Tos 46/2007 z 28. júna 2007 uvádza:
„Pre prípad zmarenia toho trestu bol odsúdenému uložený náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného mesiaca.

V predmetnej trestnej veci okresný súd postupoval správne a v súlade s ustanovením § 394 posudzoval či sú splnené podmienky povolenia obnovy konania.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por. obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení

so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu, by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Skutočnosťou predtým neznámou sa rozumie objektívne existujúci jav, ktorý je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci.

Predtým neznámym dôkazom sa rozumie predovšetkým dôkaz, ktorý nebol vykonaný v pôvodnom konaní resp. dôkaz, ktorý bol vykonaný, ale s novým obsahom.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd zhodne ako súd prvého stupňa konštatuje, že v trestnej veci odsúdeného A. nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania, nakoľko prípadné pochybenie súdu prvého stupňa, ktoré odsúdený zdôrazňuje vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania nezistil ani odvolací súd, ktorý vo veci konal o odvolaní odsúdeného a rozsudok okresného v plnom rozsahu potvrdil s tým, že správne bol ustálený skutkový stav, správne a zákonne boli súdom vyhodnotené vykonané dôkazy a tomuto zisteniu zodpovedá aj uložený trest, ktorý je primeraný.

Na záver odvolací súd uvádza, že odsúdený vo svojom návrhu na povolenie obnovy konania neargumentuje skutočnosťou, ktorá nebola známa v rámci hlavného pojednávania a neuvádza ani predtým neznámy dôkaz, ktorý nebol v pôvodnom konaní vykonaný. Všetky dôkazy súvisiace s prejednávanou trestnou vecou boli v rámci pôvodného konania vykonané a toto konštatuje aj odvolací súd. Povolit' obnovu konania za účelom prehodnotenia už vykonaných dôkazov s cieľom zmeniť rozhodnutie o vine nie je zákonom prípustné.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho skutkového a právneho záveru nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchýlili od znenia príslušných ustanovení,

že by zásadne popreli ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu napadnuté rozhodnutie krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje a na meritórne preskúmanie uvedeného rozhodnutia preto ústavný súd nie je oprávnený. Ústavný súd navyše poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu v danej veci, aj keď to nebolo predmetom sťažnosti, ale toto rozhodnutie bolo k dispozícii, že aj ten sa so závermi okresného súdu a krajského súdu v plnom rozsahu stotožnil.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že vo veci neboli zistené zbytočné prietahy v konaní, konajúce súdy plynulo vo veci konali, sťažovateľ, ako aj jeho právny zástupca využili všetky možnosti dané im procesným poriadkom v konaní o obnove konania, preto nebolo možné konštatovať ani porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, čoho sa sťažovateľ domáhal.

Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2008